

Entrevista a Mick Jagger i Keith Richards

Ens hem fet grans

Han fet la història dels rock'n'roll durant els darrers vint-i-cinc anys. Ara durant els dies 13 i 14 escriuran unes pàgines més de la música rock des de la ciutat de Barcelona.

—Després de tot, ¿els Rolling Stones encara són un grup musical, o més aviat una empresa administrativa de la seva pròpia història?

—JAGGER: Som un grup format per una curiosa combinació d'individualistes —com tots els grups musicals. Tenim el nostre estil propi i una visió conjunta que ens manté units. I tenim la nostra història, que no és poca.

—¿Tot plegat no ha perdut una mica el rumb?

—RICHARDS: Potser sí. Però, si mai hi ha dificultats, sembla que la força dels Stones és tornar a tenir-ho tot per la mà. En tot cas han passat més de 20 anys fins que vam pensar per primera vegada que així no es pot continuar. I tornem a ser aquí, amb més èxit que mai. Restar junts, quan tot va bé, no té cap mèrit especial. N'estàvem ben farts i, malgrat tot, ens hem tomat a entendre. Al cap i a la fi, quan jo toco amb un Charlie Watts, això sol ja és un grup.

—Ara com ara els Stones actuen exclusivament en grans arenes i en estadis. ¿Ja no alça, un número més petit?

—JAGGER: Per a mi és absurd fer un tour pels casals del nord d'Anglaterra. Em semblaria espantósament afectiu. Sí que ens ho podríem permetre tot i que als estadis puguin guanyar-se molts més diners, però cap component del Rolling Stones vol fer

tournees per clubs. Aquesta fase també forma part de la nostra història, i ja està tanca-da.

—RICHARDS: En teoria, la idea dels clubs és bona. Però el cert és que arreu del món ja no hi ha ajuntament que deixi actuar un grup que arrossega tal massa de gent en un local relativament petit. Els faria por, i amb raó. Cadascun de nosaltres preferiria fer petits concerts, on un controla el seu so. Els músics ja no hi tenim res a dir, als estadis. Hem de passar el control del concert a uns altres i ens hem de refiar d'una pila de gent, els responsables que el públic pugui veure i sentir alguna cosa. Jo, per exemple, a l'escenari ja no toco ni tan sols els meus amplificadors; només faig senyals als tècnics. Aquest immens aparell tècnic et pren les llibertats que encara tenies quan simplement carregaves els teus tres *amplis* dins la camioneta.

—Actualment sembla que és moda pronunciar-se amb un clar "no" a les drogues a través dels mitjans de comunicació. Els polítics enguuen campanyes antidroga. La música rock i les drogues se solen relacionar fàcilment, i aleshores sempre surt el seu nom, Mr. Richards. Són rares les veus que prenen una posició crítica en aquesta croada internacional contra les drogues. No fa gaire que la premsa duia una cita de William Burroughs, un diu: "Almenys s'ha de permetre de rumiar què s'amaga rere això que anomenen guerr a contra la droga, una guerr a en què no es pot vèncer i de

què cal suposar que tampoc no s'hi ha de vèncer perquè, amb les drogues i la lluita contra elles, hi ha massa diners a guanyar". ¿Que en pensa?

—RICHARDS: Allà on Bill Burroughs té raó, la hi té. Aquells que criden més, en trauen la major part dels di-

ners. Sempre hi ha hagut campanyes antidroga hipòcrites, de manera que he après a desconfiar dels motius d'aquests croats. La majoria només volen guanyar eleccions i saben perfectament que així no aconseguiran res. És clar que jo també dic: ¡No prengueu drogues! Encara que de

fet estigueu fets pols. Ben mirat, les drogues no et donen res que valgués la pena d'haver conegut o experimentat.

—Vostè mateix, Mr. Richards, alguns que formaven part del món de les drogues el van tenir molt de temps com a exemple de la possibilitat d'una dependència de l'heroïna controlada.

—RICHARDS: Ningú que encara no estigui tocat de l'ala pot dir seriosament que controla la seva dependència a l'heroïna. És ella, la que et controla a tu, i aquí no hi ha dubte. En aquest cas, la qüestió només és si un també pot acceptar i suportar la dominació dels estupefaents. Les preguntes morals sobre el consum de les drogues, un ja no se les fa després del segon o tercer xut. L'únic que queda és: ho necessito, ho necessito. I el qui ha baixat tan a fons també sap que no és cap estat gaire desitjable. Sé de què parlo. El que manca és informació i educació. Informació sobre què passa quan es prenen certes substàncies. Els polítics no ens haurien de dir que no s'ha de prendre drogues. Haurien de preguntar per què prenen drogues les persones, i t'haurien de dir com aconseguir no prendre cap droga en aquest món. Simplement hi ha massa gent que té aquesta dosi insaciable, la necessitat de deixar la seva depressió al seu darrera.

Jo sempre m'ho vaig passar bé amb les pujades. He gaudit de les drogues —i qui no digui que tot plegat també li va agradar, és un mentider. Al món de les drogues he conegut molta gent interessant, però també les parts més fosques de l'ésser humà. I a través de les drogues he perdut una pila de bons amics. Amb tot, el pitjor era: quan vas de droga, això no t'afecta gaire. Una mort tan sols és un altre comiat. És d'ençà queestic net, que puc apreciar la dimensió de la catàstrofe. Quanta gent talentosa no s'ha

enfonsat perquè ja no dominaven una substància tòxica...

—"He vist els millors caps de la meva generació destruïts per l'allucinació", va escriure Allen Ginsberg als anys 50. Ginsberg i uns altres poetes beat ja havien estat a Tànger molts anys abans que els Stones. ¿Els seus escrits van influir d'alguna manera en la seva música?

—RICHARDS: Nosaltres no vam conèixer la gent com ara Burroughs, Ginsberg o Gysin fins a finals dels anys 60. I encara que ja n'havia llegit alguns fragments aquí o allà, potser va ser amb la lectura de *Naked Lunch*, que va començar a haver-hi un contacte personal. Així, doncs, les nostres primeres cançons no estaven gens influïdes literàriament, però sí la música i les lletres de finals dels 60 i començament dels 70.

—¿Ha llegit els diaris d'Andy Warhol?

—JAGGER: No m'hi vaig poder acabar de decidir. Tan sols n'he llegit un parell de resums al diari, això és tot.

—¿Quina importància va tenir Warhol per a vostès?

—JAGGER: És clar que Warhol i el seu ambient, amb d'altres, en mi van tenir el seu pes als anys 70. Hi va haver molt de contacte amb ell, però era difícil conèixer-lo com a persona. Ell era un voyeur, era present com a espectador, i no era fàcil entrar en conversa amb ell. He fullejat els seus llibres. ¿Com es deien...?

—Davant de l'hotel i a l'estadi ara s'apleguen alguns milers de persones per veure'ls. ¿Ho entenen?

—RICHARDS: ¿Com ho he de poder entendre? Només conec a nosaltres. A l'escenari només penso quin acord ve ara. Només sóc un guitarrista que vol tocar tan bé com li sigui possible. Però la gent et traspasa un paper al qual en realitat no correspons. Al principi només vols fer música.

M. Jagger: "Jo m'oposo que la gent cregui que, d'espectacles de rock, pugui sortir-ne poder polític".

Deprés tots et troben fantàstic i et converteixes en el que en realitat no volies convertir-te. És una mena d'imatge retroactiva. I algun dia deixes de pensar-hi.

—¿Creuen que les seves noves cançons poden fer un paper semblant en la vida dels seus fans com aquelles que van sorprendre fa 20 anys?

—RICHARDS: ¿Qui pot respondre a això? Quan van escriure *Street Fighting Man* o *Sympathy for the Devil*, no pensàvem en el significat extramusical que aquestes cançons potser tindrien. Hem fet unes proves: aquesta té força. Aquella és més aviat fluixa. I de l'altra se'n pot fer alguna cosa. Això és com el vi: per endavant mai saps exactament si serà cap bona anyada o no, si una cançó tindrà durada. *Satisfaction*, per exemple, no em va fer cap impressió quan la vam provar la primera vegada. Ho hem de deixar al temps per saber si una de les noves cançons s'assegurarà un lloc en la història dels Stones i en els caps dels fans. Les cançons són una cosa curiosa. Tenen vida pròpia. Ara en toco alguna del nostre repertori de fa més de 20 anys, i sem-

pre apreng alguna cosa nova sobre ella. ¡I això que ho he escrit jo!

—Mr. Jagger, a finals dels 60 els seus fans els van transmetre de sobte una mena de responsabilitat política. Segons les filmacions —per exemple, al concert al Hyde-Park el 1969—, semblava que no se sentien gaire bé en aquest paper. ¿Quin n'és el seu parer 21 anys més tard?

—JAGGER: Els Stones com a grup no podien acceptar, de segur, cap responsabilitat política. La política no ens preocupava gairebé. De somnis, n'hi havia, però això era tot. En aquells temps ens hauria anat bé actuar per a finalitats polítiques. Músics i política: en uns altres temps, en una societat més petita i més orientada i amb la maduresa amb què ara puc veure les coses... Però llavors era simplement massa jove i inexpert.

—¿No els va seduir la sensació de poder?

—JAGGER: Jo m'oposo que la gent cregui que, d'espectacles de rock, pugui sortir-ne poder polític. Només cal que ens mirem l'últim concert a Mandela. Un esdeveniment veritablement notable: ¿Què ha estat realment? ¿Va ser un

concert en honor a algú? ¿O s'hi havia de celebrar alguna cosa? Tan sols va haver-hi un ruixat de missatges polítics; els polítics s'hi van afegir, Neil Kinnock amb el puny alçat, un gal·lès imitant el Black-Power. D'alguna manera devia ser polític tot l'espectacle. I probablement tots els temes amb beneficis econòmics són tan apreciats pel músics de pop perquè ho duen més enllà de les fronteres de partit i, malgrat tot, tenen una immensa càrrega política. Tranquil·litza la consciència social —i d'aquí ve que es vinculi tan estretament amb el rock'n'roll.

—Molts fans els agraeixen d'allò més que no participessin en maniobres per traure beneficis com ara *We are the World*. ¿No els fastigueja aquesta hipocresia de molts col·legues del rock?

—JAGGER: *We are the World* és un cas de beguinatge. Has d'anar ben amb compte on participes. *Live Aid* encara el vaig trobar *okay*, però la qüestió després es va embolicar fins a ser un melodrama de Hollywood. Aquests espectacles sempre acusen una dinàmica pròpia, però, què hi farem... No crec que el món s'en-sorri només perquè jo hi faci cap

o no.

—Si fa no fa, han aconseguit tot el que es pot aconseguir al negoci del rock. ¿Encara hi ha res que poguessin plantejar-se com a meta?

—RICHARDS: En la vida jo he tingut una sort immensa. Però aquesta sort també ha tingut el seu preu. De vegades algú diu que la-meua feina no la voldria ni per un milió de dòlars. No és que aquesta feina es pugui cedir a ningú. A tothom que ho intentés li demostraria on el paleta va deixar el forat. Personalment, sempre vull millorar-me, escriure millors cançons, tocar millor la guitarra. No sé quant de temps ho podré fer encara, ni quant aguanta un grup. Naturalment, els Stones són velles criatures del rock. Hi som gairebé des del principi, i no crec que ningú hagi desenvolupat més que nosaltres l'idioma del rock'n'roll. Per això aquesta empresa Stones té un cert aspecte de Cristòfor Colom. Volem descobrir fins on arriba aquest joc i si un dia ens estimbarem pel marge de la terra. Tota la resta seria covard: deixar-ho perquè pot ser perillós. Els Rolling Stones són fins i tot per als Rolling Stones un imant que cada vegada t'atrau més.

Der Spiegel
Trad.: Carme Gala